

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva dravske banovine

»OBRTNI VESTNIK«

Izhaja tedensko, in sicer vsak petek in stane:

celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka Din 1.—

GLASILO OKROŽNIH ODBOROV,
OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se
ne vračajo. Ponatiski dovoljeni
le z navedbo vira.

Številka pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XVI. letnik.

V LJUBLJANI, dne 21. julija 1933.

Štev. 16—17.

Praznik združništva

u— Prejšnjo nedeljo so vse jugoslovanske zadruge proslavile mednarodni združniški dan, ki ima za vse narode velik pomen, ker je namenjen propagandi enega osnovnih ekonomsko-socialnih pokretov na močnih in zanesljivih temeljih.

V današnjih skoro obupnih gospodarskih razmerah, ki so v glavnem posledica kapitalističnega sistema brez omejevanja v posedovanju in brez temelja v pridobivanju, se morda bolj kakor kdajkoli preje čuti potreba revizije gospodarskega sistema. Morda danes, kakor nikdar doslej, želi ves svet uničiti brezobziren način življenja, ki izključuje pravično sodelovanje pri delitvi dobička vsakega, ki dela. Danes s strahom vsak gleda v bodočnost, ker nimamo zaupanja v gospodarski sistem, kateri je v povojnih časih povzročil neravnotežo, prikrajševanje in splošno obubožanje. In ravno zaradi tega, ker čutimo, da se je ta sistem omajal in postal kočljiv, čutimo polagoma vse bolj tudi potrebo razvoja združništva, da bi ono — ker se Evropa vse bolj približuje socializaciji družbe in vsake družabne aktivnosti in to celo v smeri splošnega socialno-etatičnega pokreta — vse to polagoma nadomestilo. Pa četudi smo od tega še daleč, se ravno sedaj pojavlja dolžnost forsiranja združniškega pokreta po vsem svetu, zlasti pa pri nas, ker bi širše plasti kmetovalcev potom sistema velikih zadrug prišle do direktnega dobička in do močnejše produktivnosti.

Ta dan so pri nas večinoma slavili le združniki, pa je bilo propagirano prijateljsko medsebojno občevanje, ki naj bi obstajalo med delavci na tem polju. Ta duh združništva bi se moral širiti med vsemi ljudmi, da bi povsod občutili tok tega pokreta, kateremu ni so dovoljene, kakor je sicer slučaj pri vseh drugih pokretnih katekolicah vrste, le računsko osnove, nego so potrebne tudi močne misli, ki ustvarjajo voljo, ker volja ustvarja življenje. Mi želimo, da združniški pokret v Jugoslaviji dobi volje in življenja, da osvoji ves svet, ker smo s tem pokretom pri nas še daleč za ostalimi državami z dobro razvitim združništvom. V vzgoji našega ambijenta, v zelo izraženem individualizmu našega človeka, v medsebojnem nezaupanju, ki se je po vojni razširilo in v še mnogih drugih okoliščinah stoji sicer velike zapreke, razširjanju tega pokreta pri nas, verjeti pa smemo vseeno, da so te zapreke premostljive vsaj v večini momentov, če bodo ljudje dobili zaupanje v istega tako, da bodo povsod iskreno občutili, da ni združništvo parazit na narodnem telesu, nego živ in žilav pokret narodnega, družabnega in gospodarskega, istočasno pa tudi prosvetnega preporoda.

Danes mora biti bolj nego kdajkoli preje jasno vsakemu, da je združništvo najbolj zdrava oblika gospodarskega obstoja in družabnega napredka naše vasi, ki je rekel naš kralj in mi vemo, da so te programatske besede vodnik k splošni povzdigi Jugoslavije. V tem moramo gledati sigurno bodočnost vsakega delavnega naroda in to je način, da se regenerira ves evropski kontinent, ki se od časov francoske revolucije išče demokratsko ureditev gospodarstva. To zahtevajo današnje razmere kot imperativ že zaradi tega, ker drugih, sigurnih potov, sploh nimamo.

V teh mislih naj bi vsi naši pridobitniki delali z namenom, da bi ta dan kmalu postal naš narodni praznik v vseh naših pridobitnih panogah in najlepše znamenje našega socialno-gospodarskega nacionalnega preporoda.

Jakob Zdravec šestdesetletnik

Kdo bi prisodil našemu vedno prožnemu in mladeniško čilemu Zdravcu, da si baš te dni nalaga šesti križ svoje življenjske poti na rame? Nihče. — Pa je le res! In če se danes naš jubilar ozre na svojo dolgo, a za obrtništvo tako koristno pot, sam ne bo verjel, da je pretekla ta doba njegovega živga in plodnosnega ustvarjanja tako naglo, kar mi-mo grede.

Sam vesten, nad vse vzoren in skrben gospodar, si je znal urediti svoje lepo podjetje in ga postaviti na najmodernejša s tehničnimi izkustvi podprta tla, vendar pri vsem tem ni nikdar pozabil na svojega stanovskega tovariša in si našel vedno dovolj časa, da je sodeloval v vsakem pokretu, ki je stremel dvigniti slovenskega obrtnika do njegove samostojnosti in nacionalne neodvisnosti.

S svojim življenjskim jubilejem pa praznuje naš dragi prijatelj tudi jubilej dela in žrtvovanja v obrtniških organizacijah. Malo je bilo taktat — pred tridesetimi leti — slovensko čutečih obrtnikov, ki so poleg svojega narodnega prepričanja kazali voljo, vzbujaati samozavest slovenskim obrtnikom, odnosno jih

potegniti iz vod nemškutarstva v pravcu za stanovski napredek in za svobodo mišljenja. Med prvimi v tej redki vrsti pa najdemo Zdravca, ki je samozavestno izstopil iz narodne mladosti zelenega štajerja in pričel apostolsko delo med obrtniškim organizacijami.

V družbi in skupnem delu naših izkušenih starih borcev gg. Ivana Rebeka, Jakoba Volka, Jakoba Horvata in drugih odličnih mož je pripravil l. 1907. pod okriljem Slovenskega obrtniškega društva v Celju prvi slovenski obrtniški shod, ki je dal novega razmaha obrtniški gibanju. Kmalu na to ga vidimo pri ustanavljanju Zveze obrtnih zadrug v Mariboru, ki je postala matica obrtniškega gibanja na bivšem štajerskem. Njegovo delo v Zvezi je bilo najučinkovitejše in še danes stoji nje nasledniku Okrožnemu odboru obrtnih združenj v Mariboru posvetovalno in inicijativno ob strani.

V priznanje njegovih velikih zaslug za obrtniško organizacijo, ga je pa izvolila Zveza obrtnih društev že pred leti za svojega častnega predsednika. Jakoba Zdravca je poklicala tudi Zbornica TOI v Ljubljani takoj po prevratu v svojo sredo, kjer z majhnim presledkom sodeluje še danes. V tem našem najvišjem skupnem gospodarskem predstavništvu posveča jubilar posebno pozornost obrtniški stvari in kot priznani strokovnjak brani interese obrtništva v davčnih zadevah. Mlinarski podjetniki imajo

pa v osebi Zdravca svojega najboljšega zagovornika.

Koliko upoštevanja in ugleda uživa naš jubilar je dokaz tudi to, da je bil pozvan kot član v banovinski svet ter je tudi voljen namestnik senatorja dr. Ploja.

Mnogostransko je njegovo udejstvovanje v javnosti, koliko je pa onih dobrih del, za katere ne ve levice, kaj dela desnica, vedo pa povedati oni številni podpiranci, ki so pri Zdravčevih našli vedno odprte roke. V Jakobu Zdravcu ima obrtništvo torej najmočnejšo oporo. V svojem delu premišljen je postal naš najboljši obrtni politik.

Danes, ko z veliko hvaležnostjo in radostnega srca hitimo, da kot stanovski tovariši čestitamo našemu jubilaru, se nam živo utira v spomin vse njegovo veliko delo na polju obrtniške organizacije in narodnega gospodarstva. Samo enega Zdravca imamo, zato tem bolj drhtijo srce, ko z možato roko segamo v roke možu dela, vztrajnosti in kreposti!

Trdno smo prepričani, da bo naš ugledni jubilar posvetil še v bodoče vse svoje razpoložljive sile našemu skupnemu delu in nas kot do sedaj tudi v bodoče krepko podpiral s svojimi bogatimi izkustvi pri delu za blagor in dobrobit slovenskega obrtnika, naš list pa, da še dolgo let obdrži svojega vestnega so-trudnika in dobrotnika!

Odmev borbe za ločene zbornice

u— Da nam »Obrtnik« ne bi zopet podtikal neobjektivnosti, posnemamo iz nepristranskega »Slovenskega Naroda« dobesedno poročilo o poteku razprave o tožbi Lovra Pičmana proti Josipu Rebeku, ki se je vršila 11. julija na ljubljanskem sodišču:

V nizu tožba, ki so se izcimile v boju za skupne in ločene zbornice, je bila davi pred sodnikom poedincem Goslarjem zaključena tožba voditelja skupine za ločene zbornice Lovra Pičmana proti voditelju skupine za skupne zbornice Josipu Rebeku. Šlo je za to, da je Rebek na raznih shodih in tudi ob drugih prilikah izjavljal, da mu je Pičman ponudil 50.000 Din, če odloži svoja častna mesta, predvsem pa predsedstvo Zveze obrtniških zadrug in drugih obrtniških organizacij.

Tožnika Pičmana je zastopal odvetnik dr. Lokar, obtoženega Jos. Rebeka pa župan dr. Dinko Puc.

Pri današnjem nadaljevanju razprave so bili za priče zaslišani pristaši Pičmanove skupine Rudolf Gayer, Ivan Mihelčič in Karel Vidmar, ki je izjavil, da je po dogovoru s Pičmanom Rebeku ponudil vsako garancijo, če svoja mesta odloži, da jih po dobojevanem boju spet dobi nazaj. Ponudil mu je častno besedo in pismeno izjavo, obenem pa tudi 20, 25 in tudi 50 tisoč dinarjev garancije, ki pripade Rebeku, če ne bi dobil svojih mest nazaj.

Zastopnik tožnika Lovra Pičmana dr. Lokar je predvsem utemeljeval, da je šlo tu le za garancijo, kar je popolnoma nekaj drugega od podkupnine. Edino garancija je bila tožencu ponujena, da po začasnem umiku dobi tudi predsedstvo ločene zbornice, nikakor pa ni bilo mišljeno, da bi s tem pridobil Rebeka za predsedanje iz skupine za skupne zbornice v skupino za ločene zbornice.

Zastopnik toženega Rebeka župan dr. Puc je predvsem opozarjal, da je ponudba denarja tudi po tožiteljevih

pričah dokazana, a gre le za bistvo tega ponujanja. Če bi danes avstrijski kancelar Dollfuss sprejel od nacionalnih socialistov n. pr. 5 milijonov šilingov, da odstopi in odloži orožje proti njim, bi ves svet govoril o podkupnini. Ko je govornik pobil tudi trditve, da se je Rebek leta 1928. in 1931. kot predsednik Zveze obrtniških zadrug z okrožnicami potegoval za ločene zbornice, je tudi dokazal, da je Rebek s temi okrožnicami zahteval od zadrug le izjave, če so za ločene ali skupne zbornice, posebno je pa župan dr. Puc poudarjal, da je nepotrebno, da je prišlo do tožba.

Ob pol 10. je sodnik Goslar razglasil oprostilno razsodbo in jo prav podrobno in temeljito utemeljeval, češ, da je Rebek v resnici govoril o ponudbi vsote 50.000 Din, vendar pa s tem ni očital Pičmanu ničesar nečastnega, ker ni trdil, da bi mu bil Pičman ponudil podkupnino za prestop iz enega tabora v drugi, resnica pa je, da mu je Pičman ponudil garancijo za umik s častnih mest in za pasivnost v boju, obenem je pa tudi dokazano, da Rebek Pičmanu ni hotel naprtiti nečastne afere.

Proti oprostitni razsodbi je dr. Lokar kot zastopnik Lovra Pičmana prijavil priziv, razen tega smo pa čuli, da so vložene še druge tožbe.

Tako ima sodišče v svojem arhivu še eno oprostilno razsodbo po tožbi gospoda Pičmana proti g. Rebeku.

Ne želimo razprave komentirati, čestitamo le g. Rebeku, ker se je tu ponovno zopet tudi sodišče prepričalo, da on ni nikdar bil proti obrtnikom, kakor mu žele nasprotniki podtikati, pač pa je vedno nastopal v obrambo obrtniških pravic brez vsehi ozirov do raznih posameznikov, kar je tudi sodišče uvidelo.

Ob svoji 60 letnici

Stara navada človeške družbe je spominjati se ob gotovih prilikah in obletnicah svojih znancev in prijateljev, ki so bili v življenju blizu, blizu bodisi po rodbinskem razmerju, tovarištvu ali kakršnekoli javnem, kulturnem in gospodarskem delu.

Sebi, ki s tem lepim doživetjem prehajam v sedmi decenij svojega življenja, slave in hvale ne želim. Pot, ki sem jo prehodil s šestimi križi je nesorazmerna z ono, ki mi je še morda v jeseni mojega življenja namenjena. Le eno mi bodi dovoljeno: spomniti se vseh tistih živih in mrtvih, ki so eni kakor drugi storili vse, da s svojo ljubeznijo, s svojim trudom, s svojo požrtvovalnostjo in nesebičnostjo ter s svojim zlatim srcem pomagajo do razmaha naših obrtniških vrst, naših obrtniških stremeljenj in ciljev v ponos in blagobit tisočev in tisočev naših ljudi, ki so del našega obrtniškega telesa, kri naše krvi. Če sem tudi jaz med njimi odrajal kakor drobtinico v zakladnico našega duha, — čutim brez pridržka, da sem to storil kot dolžnik svojemu stanu, slovenskemu ljudstvu in njegovim gospodarskim in kulturnim potrebam.

In ravno zato nočem, da bi šel ta dan mimo mene ne da bi izrazil besedo hvaležnosti vsem onim, ki so mi bili zvesti sodelavci, vsem tistim, ki jih diči plemenitost srca, bogata izkustva in nesebična gospodarska prizadevanja vseh: v zbornici, zadrugi, v društvi in zvezah, v delavnici in šoli.

Bodite mi iskreno pozdravljeni ter zahvaljeni iz polnega srca.

Središče, dne 22. julija 1933.

Jakob Zdravec.

Ste že poravnali naročnino?

Redni občni zbor „Bolniške blagajne samostojnih obrtnikov“

Naši obrtniki ne gledajo brez skrbi v bodočnost. Njihov lasten obstoj in obstoj njihovih družin jim zadoja skrb, pa so tako naši samostojni obrtniki ustanovili svojo bolniško blagajno, ki je imela 13. julija letos v »Zvezdi« svoj redni letni občni zbor. Ker je danes vprašanje obrtnikovega obstoja v slučaju bolezni, nesreče, starosti ali onemoglosti še povsem kočljivo in sploh niso preskrbljeni, so si pač ustanovili to svojo organizacijo, ki naj bi jih v slučaju potrebe rešila bede in tuje milosti.

Občni zbor sicer ni bil odlično obiskan, ker so obrtniki vsled težkih in mnogokrat celo obupnih razmer postali že skeptični in v dani v svojo usodo, vendar pa je bilo število udeležencev zadovoljivo. Zborovanje je otvoril predsednik te blagajne g. Filip Pristou in podal splošno sliko o delovanju te prepotrebne ustanove. Hudi časi, splošno omajane gospodarske razmere in pomanjkanje denarja niso na njihovo Bolniško blagajno vplivali ravno neugodno, pa je obstoj blagajne zjamen, kakor tudi njeno delovanje, ker se pač mnogo obrtnikov zaveda resnosti sedanega položaja.

Po kratkem spominu na umrle članke je poročal tudi o administrativnem delu blagajne, ki je bilo za sedanje razmere prav obsežno. Vršilo se je 9 sej in dva izredna občna zbora. Trud odbora, da bi blagajni pristopilo čim več članov, ni uspel, deloma vsled pomanjkanja smisla za lastno prepotrebno socialno ustanovo, deloma pa tudi vsled tega, ker danes obrtniki nimajo skoro niti za plačevanje rednih davkov, pa so morali vse svoje izdatke do skrajnosti omejiti. Pri sedanjem številu članov je bilo potrebno mnogo truda vložiti v to, da ne bi število nazadovalo, enako pa je pri izterjevanju članarine in prispevkov bilo potrebno imeti največji obzir do obubožanih obrtnikov, katerim je bilo dovoljeno odplačevanje v obrokih, ker bi sicer posamezniki gotovo od članstva odstopili.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov je štela lani 100 članov, katero število je padlo letos na 94. Poznavajoč stanovsko zavednost naših obrtnikov lahko upamo, da se bo to število pomnožilo tako, da bo vsaj delno odgovarjalo skupnemu številu našega obrtništva.

Zapisnik lanskega občnega zbora je prečital tajnik g. Erjavec in je bil ta zapisnik brez debate odobren. Tudi računski zaključek so zborovalci odobrili. Dohodkov je bilo 70.328 Din, izdatkov brez podpor, izplačanih iz starostnega podpornega sklada, ki znašajo 13.250 Din, pa je bilo 49.883 Din. Ob koncu leta je znašalo društveno premoženje 78.888 Din, podporni starostni sklad pa 85.375 Din, skupaj torej 164.263 Din. Na predlog preglednika g. Rozmana je bil odboru dan absolutorij.

Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor gg. Pristou, Erjavec, Kersnič, Pliverič, Černe ml., Kosec, Piskar, Keze-

le, Eber, Kunc, Gjud in Gorupce, za namestnike gg. Lekše, Reisner in Kralj, za revizorje gg. Rozman, Primožič in Zajc, za namestnike revizorjev gg. Lenarčič, Šeber in Zupančič, do čim se je upravni odbor konstituiral na prvi odborovi seji v sredo, o kateri pa bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

Društvena pravila so bila v nekaterih ozirih spremenjena, določeno pa je bilo tudi točno poslovanje bolniške blagajne.

Preg zaključkom je predsednik g. Pristou naglasil, da je bil pravilnik potreben vsled tega, da se njihova bolniška blagajna ne bi mogla istovetiti s pomožnimi blagajnami, prizadetimi po banski upravi.

Potrebno bi bilo, da obrtniki podpirajo svoje organizacije, ki so ustanovljene le z namenom njim samim koristiti brez vsakega osebnega dobička. Čim močnejše bodo take organizacije, tem večja in izdatnejša bo lahko pomoč obrtnikom, njihovim ženam in otrokom v slučaju potrebe. Vsak se mora zavedati pomembnosti srbskega pregovora: hrani bele pare za črne dni.

Konstituiranje odbora »Bolniške blagajne samostojnih obrtnikov«

U—Tik pred zaključkom lista smo doznali, da se je na seji »Bolniške blagajne samostojnih obrtnikov« dne 19. julija konstituiral naslednji odbor: predsednik g. Pristou Filip, črkoslikarski mojster, podpredsednik g. Erjavec Alojzij, čevljarški mojster, in g. Kersnič Ivan, krojaški mojster.

Dogodek iz Kurje vasi

U—V nedeljo 9. t. m. je bila v Kurji vasi veselica. Prav mnogo ljudi je bilo tam, pa sta seveda to slavnost obiskala tudi dva pravkar imenovana občinska svetnika in jo tako rekoč počastila s svojo navzočnostjo.

Seveda so se tam zbrali ljudje iz vseh vetrov, pa je bil prisoten tudi neki drugi občinski svetnik, sicer zelo zaslužen delavec na gospodarskem polju, ki je bil v občinski svet zaradi svoje delavnosti še izvoljen. In kaj mislite, da sta temu še izvoljenemu občinskemu odborniku rekla novopostavljena dva gospoda občinska očeta, ki sta smatrala za svojo dolžnost udeležiti se zabave in menda reprezentirati ljubljansko mestno občino, še preden sta sploh videla svoja dekleta. Rekla sta mu zmagoslavno: »Kaj smo vam le izpodmaknili stolček?«

Mislimo, da nobene druge besede ni treba; izpodmikali so torej stolček drugemu, pa se sami vsedli na nje. Iako lepo. Pri nas delamo iz obraza v obraz, kakor je navada med pošteniaki, stolčkov pa nikomur ne izpodmikamo. K takemu izpodmikalnemu uspehu res moramo čestitati!

Ta listič torej, kakor končno vendar enkrat pravilno imenuje samega sebe, se torej temeljito obrejuje ob nas in onegavi, kakor neobogljeno dete, ki so mu v prvi gimnaziji vse mogoče vede zmešale glavo, pa ne loči več rastlinstva od živalstva. Avtor tistega našega skrajno demagoškega članka je itak komel svojo »demagogijo« z besedami: te objektivnosti pa Pičmanov list ne spravi skupaj, ampak venomer trdi, da je črno, kar je belo, vse, kar napravi kdo, ki ni njegovega mnenja. In tako je res. Ugledni naš kolega s svojo zadnjo številko je sijajno potrdil ugotovitev našega »demagoga« in jo priznal za tehtno in pravično.

Vsa Evropa se po mnenju našega prijatelja zgraja nad Nemčijo. Doba kislih kumaric je pač tu in ni čudno, če kdo zmeša pojme hitlerizma, antisemitizma itd., pa vrže vse v en koš. Stroga politika ni še cel gospodarski problem in naj bi dragi prijatelj le še povedal, kdo da je ta vsa Evropa, kajti nismo nikjer čitali kaj sličnega, da bi se kdo zgrajal zaradi skupnosti zbornice v Nemčiji, razen v »Obrtniku« seveda, ki se pač obrne, kakor veter zapiha. Preje: žive la Nemčija, sedaj pa, ko jim ni več svetel in močen opornik, pa je cunja in sploh zadnji ničprida.

Kakšno težko obliko krize je doba kislih kumaric dosegla pri našem ubo-

Naši peki so zborovali

Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru je imelo 18. junija 1933 izredno skupščino, ki jo je vodil predsednik g. Koren Jakob. Po pozdravu navzočih je predvsem čestital častnemu predsedniku združenja g. Alojziju Kovačiču in tovarišu Rudolfu Smonigu, ki praznujeta 25letnico izvrševanja samostojnega obrta in poroke. Naznanil je, da je sklical izredno skupščino posebno zaradi tega, da se zavzame stališče glede 3% dodatka na skupni davek na poslovni promet, ki znači hudo obremenitev pekovskega obrata in je praksa glede pobiranja tega davka po banovinah različna. Tozadevno se je obrnil za pojasnilo na Zbornico za TOI v Ljubljani, ki navaja, da se ta davek računa od izkupička pekovskega mojstra za kruh, n. pr.: pekovski mojster speče iz 100 kg moke 133 kg kruha po Din 3.50 = 465.50. Od te cene plača 3% dodatni davek, ki znaša Din 13.96. Obenem jim je Zbornica naznanila, da si je že ponovno prizadevala, da bi se ta dodatni davek ukinil, ali vsaj zmanjšal na 1%, to je na tisto izmero, v kateri se plačuje v Avstriji, vendar pa so bili v tej smeri pri sedanjih fiskalnosti finančne uprave vsi napori brezuspešni. Iz tega dopisa je razvidno, da bi morali plačevati peki 3% od izkupička za svoje izdelke, kar pa brezdvomno ne odgovarja predmetni uredbi, ki pravi, da je plačevati 3% davek od predelane moke. Opozarja vse navzoče člane, da izvaja davčna uprava strogo kontrolo in da je zategadelj vsakemu imetniku pekovskega obrata točno voditi evidenco, spravljati fakture od nakupljene moke, kajti mlini morajo obveščati davčno upravo s prepisi faktur in ravno tako tudi železnice postaje. O tem se je razvila daljša debata, v katero so posegli člani: Kovačič, Čebokli, Žunko, Horvat in Rakuša, ki so vsi ostro kritizirali krivico tega davka in napačno podlago pri izračunavanju pri davčni upravi in se pri tem sklicevali na prakso pobiranja tega dodatka v drugih banovinah. Sprejet je bil končno predlog podpredsednika g. Ivana Homvata, da se v najkrajšem času skliče konferenca vseh pekovskih združenj dravske banovine v Celju, da razpravljajo o tem dodatku in protestirajo proti nepravilnemu tolmačenju zakonite uredbe.

Skupščina je nadalje po daljši razpravi sklenila, da se z ozirom na današnje težke gospodarske prilike uvede dve vrsti cenejšega kruha, in sicer: rženev in koruznega in naj bi se prvega prodajalo po Din 3.50 in drugega po Din 2.50 za kg. Predsednik g. Koren Jakob je prečital zakonska določila glede vajencev in jih potrebno pojasnil. Pri tem je grajal g. Ciril Rakuša, da v mariborski okolici več pekov tudi ob nedeljah izdeluje kruh in pri tem zaposluje vajence, dasi zakon prepoveduje zaposlitev vajencev ob nedeljah. Sprejet je bil predlog g. Kovačiča Alojzija, da se mojstre, ki glede vajencev kršijo določila nedeljskega počitka, ovadi obrtni oblast, da se jim odvzame pravico imeti vajence. Ko so se obravnavale še nekatere notranje zadeve združenja, je zaključil predsednik zborovanje ob 13. uri.

Glede pobiranja 3% davka na skupni davek na poslovni promet nam dodatno

poročajo o odredbi davčne uprave, da se vzame za podlago izračunavanja tega davka število zaposlenih pomočnikov in se računa za vsakega pomočnika na dan 80 kg predelane moke. Tako pavšalno določevanje davčne podlage je nepravilno in bo še bolj poostrolo uredbo o plačevanju tega dodatka in povečalo obremenitev pekovskih mojstrov. Taki prerigorozni davčni praktiki, ki jo izvajajo ravno v dravski banovini, bo brezizogibno sledilo odpuščanje pekovskih pomočnikov, s čimer bo samo povečana brezposelnost pomožnih delavcev. Pekovski mojstri v Mariboru so itak težko prizadeti z ustanovitvijo pekarnarstva Nabavljajne zadruge državnih uslužbencev, ki oskrbuje s pecivom nad tretjino prebivalstva. Tu se zopet vidi napačno stališče državne uprave, ki na eni strani pospešuje ustanavljanje zadrug, ki so oproščene vsakega davka, na drugi strani pa hoče davčna uprava iztisniti še zadnjo paro iz že itak z davki preobremenjenega obrtnika. Zato je želeli, da se čim prej vrši konferenca združenj pekovskih mojstrov v Celju, da se o vseh vprašanjih, ki težko zadevajo pekovski stan, zavzame stališče in pokrenejo potrebni koraki za odpravo predvsem nepravilnosti v izvajanju davčne uprave glede dodatnega davka in drugih.

Dobave in licitacije

Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani (Ljubljanski kolodvor) se vrši dne 7. avgusta t. l. tretja ofertalna licitacija za oddajo brivskega lokala na peronu stanice Ljubljana gl. kol. v triletni zakup.

Pri direkciji državnih železnic v Sarajevu se vrši dne 3. avgusta t. l. II. ofertalna licitacija za oddajo zemljišča za postavitev bifea na postaji Kreka v zakup, ki naj služi obenem za trafiklo in dne 7. avgusta t. l. za oddajo restavracije na postaji Užice v zakup.

Pri poveljstvu savske divizijske oblasti v Zagrebu se vrši dne 25. julija t. l. druga ofertalna licitacija za dvigovanje objekta v Vrapcu pri Zagrebu za intendantsko skladišče in dne 26. julija t. l. pri istem poveljstvu za popravilo krova na vojašnici »Jelačić« v Zagrebu.

Dobave. Pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršil komisijski nakup, sena, ovsa in slame direktno od ponudnikov, in sicer za seno od dne 20. julija t. l. in za oves in slamo od dne 1. avgusta t. l. dalje vsak dan od 7. do 12. in od 14. do 18. ure.

Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 21. julija t. l. ponudbe glede dobave 500 kg železne pocinkane vrvi, 600 kg kotnega železa, 600 komadov vijakov, 300 kg ploščatega železa; strojni oddelek iste direkcije pa do dne 25. julija t. l. glede dobave 400 kg martinovega jekla, 100 plošč bele pločevine, 200 kg železne pločevine, 20.000 komadov zatikačev, 3000 komadov zakovic za obroče in 35 kg železne pocinkane žične vrvi.

Odondod

U—Tako torej! Naš kolega se je obregnil ob naš naslov v predzadnji številki našega lista in ga temeljito analiziral. Tako rekoč obral do kosti, kakor dobro gosle stegno ali mladega piščanca. In je tisti junaški Ahil, ki mu je naš Odondod pravi in pravcati trn v peti, predvsem v naravnost anarhističnem slovenskem jeziku, ki sploh jezik ni, ugotovil, da se ne namerava spuščati v pravopis, pravo slovenščino in tudi ne v analizo duhovitosti. I. kampak, prijatelj Odondodov, že Prešern je zapel: Slovence res napočili bi zlati časi, če klasik bil bi vsak, ki nam kaj kvasi. Pa tudi sicer je ta prijatelj že po njegovem sila spretnem jeziku nevaren tekmelec vsem slovenskim filološkim kritikom. Z ozirom torej na Prešernove besede in filologijo je storil dobro slovenskemu narodu, ker se je odrekel lezične polemike.

Onega drugega pa je tako malo, da ni kaj na vse skupaj odgovoriti. Cvetke so namreč tako dobro pognojene, da jih nam niti zalivati ni treba, dočim gnajiti, kakor ugledni tovariš od one strani, sploh nimamo navade. Enkratni gnoj namreč že zadostuje. Na nekatera članarjeva nedolžna ščebetanja pa vseeno želimo postaviti par pripomb.

gem prijatelju, nam dokazuje tudi dejstvo, da v svojem uvodniku na prvi strani ugotavlja, da je mnogim ljudem obrt sploh neznana stvar, popolnoma neznane pa obrtniške organizacije, na tretji strani pa trdi, da vsa Slovenija pozna Zvezo obrtnih združenj v Ljubljani. Napreje torej nihče ne ve, kaj da je sploh obrtnik, hip pozneje pa vsa Slovenija ta poklic odlično pozna. V eni in isti številki torej taka nasprotstva in pomanjkanja logike, da je kar jasno, kje je kriza doma.

Ubogega prijatelja potem žuli naš stavek o časti in denarju. Navaja tudi, kar resno, neke številke in jih deli na osebe. Toliko in toliko da odpade na posameznika in pika s piko na i. In tako dalje ni rekel, kajti mu je ta kočljiva besedica menda že sapo zaprla. Torej na osebo odpade toliko in toliko. Seveda čistejša. Kajti je delo zastoj in materijal tudi in pota tudi in sploh nima nihče nikakih stroškov, ampak vsakemu po mnenju našega prijatelja kar curja denar v žep tako za osebno zabavo in luksuz. Vsak pač po sebi sodi, kakor pravi star pregovor, ki se je tudi sedaj zopet uresničil.

It krizi, ki da je pri našem prijatelju še ni, kakor se mogoče trka na junaška prsa, bi pa pripomnili le to, da zadnja prijateljeva precejšnja zamuda potrjuje domnevo subvencij, ki so usahnile, ker

se je pač njihova zastava uklonila premoči skupnosti. Če pa prijatelj želi, mu bomo postregli rade volje s prav natančnimi podatki o vzrokih zamude in še marsikaterih pojavih, ki so nam neznani in nepotrebni, prijatelj pa jih ima obilo.

Gradiiva nam ne manika, kar dokazuje vsaka naša številka, ki ni polna besedičenja, nego resnih problemov. In sicer kljub temu, da naš list ni nobena osebna reklama za posameznike, kakor je »Obrtnik«. O naši »skrajni demagogiji« pa ne moremo drugega omeniti, kakor to, da je sodišče že večkrat presodilo tehtnost in poštenost prijateljevih besed skupaj z njegovim izbranim in jako finim slovanjem. V našo škodo še nikdar.

Končno smatramo za svojo dolžnost zahvaliti se »Obrtniku«, ker naše številke tako vestno spravlja, da nam lahko še po dveh letih točno navede neko sorodnost med posameznimi članki. Tako je prav, pa tudi lepo je, da prijatelj s tem priznava vrednost našega lista.

Za nas so s tem debate končane. Ne želimo ščebetati, kakor dela prijatelj, odgovarjati bomo le še na možke besede, dočim na zavijanja nikdar več, ker je našega prostora res škoda za odgovore takim naivnim in nedolžnim lističem.

Kaj je novega?

DOMA

— G. Fran Martinec, tesarski mojster iz Ljubljane, je te dni praznoval 25-letnico svojega neumornega dela, ravno v istem času pa je bil za svoja stavbna dela odlikovan na mednarodni razstavi v Londonu z diplomom, zlato kolajno in zlatim križem. Mojstru g. Martinu čestitamo z željo še mnogih let uspešnega dela.

— Bivšega narodnega poslanca Josipa Predavca je pred dnevi ustrelil iz puške kmet Tomo Košec, ker mu je Predavec kot advokat po poklicu hotel zaradi dolga zapleniti gospodarstvo. Predavec je bil zelo znan kot politični in gospodarski strokovnjak.

— Velika davčna afera že več dni razburja Novi Sad. Odkrili so namreč, da so mnogi najbogatejši ljudje goljufali davčne oblasti, ki so jim odpisale milijonske davčne. Preiskava je v teku, pa splošno pričakujejo zanimiva odkritja.

— Ljubljana dobi aerodrom. 1. avgusta bo Ljubljana dobila moderen aerodrom. Dela na istem že dovršujejo, pa sta zgrajena že dva velika hangarja z notranjo površino 600 kvadratnih metrov. V vsakem hangarju je prostora za 4 do 6 vojaških ali pa 14 do 16 športnih avijonov. Dovršujejo že tudi gradbo dveh velikih bencinskih rezervuarov s prostornino po 20.000 litrov. Stroški za hangarja znašajo 900 tisoč Din, za planiranje zemljišča pa 300.000 Din. Aerodrom bo štiri in pol kilometra daleč od centra Ljubljane.

— Čez 4.000.000 Din škode je povzročil strahovit požar, ki se je pojavil prejšnji petek zgodaj zjutraj v poslopiju ravnateljstva drž. svilarne v Novem Sadu. V poslopiju je bilo 180.000 svilo-prekinitih bub in velike količine predelane svile. Vzrok požara je neznan. Tudi socialna škoda je občutna, ker je 300 delavcev ostalo brez dela zaradi pomanjkanja sirovin.

— Zadrugništvo je v Jugoslaviji zelo razvito, pa imamo glasom zadnjih poročil v državi čez 6000 zadrug štiridesetih različnih gospodarskih strok. Če vzamemo v obzir, da na vsakega očeta pridejo povprečno 4 družinski člani, potem lahko ugotovimo, da je četrtina vsega našega prebivalstva združena v zadrugah. Skupna moč teh zadrug znaša čez 150.000.000 Din, rezerve čez 200.000.000 Din, prihranki pa 3 milijarde. Naše zadrugarstvo je vključeno v Mednarodni zadrugni zvezi v Londonu, v kateri je zastopanih 41 držav s 77.500 zadrugami in 200.000.000 članov. Letni promet teh zadrug je 642 milijard in 250 milijonov. V slovi je res moč.

— 4.000.000 Din je poveril direktor rudnika Zavržje pri Varaždinu Risto Daskalović in pobegnil neznan kam.

— Hitlerjev kljukasti križ na platnu je odkril neki sarajevski trgovec ob priliki prevzema večje količine odtekstilne tovarne v Kočevju. Stvar je prijavil oblastvi, ki je ugotovilo, da je platno res signirano s Hitlerjevim kljukastim križem in ga zaplenilo, pa uvedlo strogo preiskavo.

PO SVETU

— Velika epidemija trebušnega tifusa je zavladala v Santa de Chile, pa je zaradi reda moralo biti proglašeno obsežno stanje. Vse kasarne in javne zgradbe so bile preurejene v bolnice.

— Mandžurija bo proglašena za cesarstvo, za cesarja pa bo proglašen dosedanjí predsednik mandžurske države Pu Ji, mladenič cesarske krvi. Japonska bo nedvomno dovolila proglašitev cesarstva.

— Mussolini je sprejel v avdienci Hendersona, predsednika razorožitvene konference, pa z njim dal časa premisleval razorožitvena vprašanja.

— Čez dva miliona kubičnih metrov plina se je vnelo pri Kopsniku v bližini Meziša v Transilvaniji zaradi izbruha podzemskih plinov. Panika med narodom je strahovita. Mesto Meziša je zaradi ognja tako razsvetljeno, da se vidi v njem ponoči enako, kakor podnevi.

— Gandhi zahteva sestanek z indijskim podkraljem, vendar pa pričakujejo, da bodo njegove zahteve ostale docela nespremenjene, kar bo položaj morda zopet poostrižilo.

— Veliko špijsko atero v korist Japonske so odkrile sovjetske oblasti v Sibiriji. Zaprli so kneza Uhtomskega in 19 višjih častnikov. Knez Uhtomski je sorodnik pokojnega carja Nikole.

Odgovor „Obrtničkemu Vjesniku“

u— V zadnji številki »Obrtničkega Vjesnika«, glasila »Saveza hrvatskih obrtnika«, je priobčen članek pod naslovom »Naši slovenski drugovi«. Če človek ta članek bere, potem ima takoj vtis, da je bil naročen, kajti tega načina pisanja smo že navajeni iz »Pičmanovega« lista. Zdi se nam, vsekakor čudno, da naši bratje onkraj Sotle ne smatrajo za potrebno nasloniti se na naše zakonite predstavnike obrtništva, na naše legalne organizacije, katerim velika večina je v zakonitem roku jasno pokazala, da hoče solidarno z drugimi gospodarskimi stanov v avtonomnem obrtnem odseku Zbornice za TOI delati za prosep obrtniškega stanu. Zakon je sam dal obrtnikom iz področja posameznih prejšnjih zbornic možnost, da se izrečejo za to ali ono. In če so se naši bratje onkraj Sotle izrekli za svoj sistem, potem mi nimamo in tudi nismo nikoli imeli povoda, da bi se v to vmešavali. Najmanj z isto pravico pa smo pričakovali uvidevnosti tudi od naših bratov onkraj Sotle, da se ne bodo vmešavali v naše stvari in da bodo spoštovali zakonito izraženo voljo ogromne večine zakonitih obrtniških organizacij slovenskih obrtnikov. Obrtniški voditelji onkraj Sotle, o katerih dobri volji nikakor ne dvomimo, imajo dovolj dela na svojem lastnem področju, zlasti kar se tiče izvedbe obrtniških organizacij, ki se tamkaj — in to moramo objektivno ne glede na desno ali levo ugotoviti — vsaj do danes niti od daleč ne morejo primerjati z dovršenostjo naših organizacij.

Omenjeni članek jasno izdaja tendenco in namen, ko pravi, da je razdor med slovenskimi obrtniki samo zaradi vprašanja sistema zbornic. Na vsak način in z vsa silo bi nekateri hoteli, da se zruši skupna gospodarska zbornica v Ljubljani, v kateri so imeli obrtniki po svojih zastopnikih in voditeljih vedno največjo zaslombo. Bili so to voditelji obrtništva znanih imen, bodisi enega ali drugega svetovnega prepričanja, ki pa so vsi vsled stvarnega dela in globoke izobrazbe že iz mladih let delali za prosep obrtništva. V to grupo obrtniških voditeljev, ki imajo pokazati desetletja in desetletja naporega dela za obrtništvo, pa nepristranski zgodovinar nikakor ne more šteti mladog in inteligentnog g. L. Pičmana. Osebnih hvalisanj g. Pičmana smo že navajeni iz njegovega lastnega časopisa. Ta hvala torej tudi jasno kaže, odkod je članek po vsej priliki prišel. Inteligenca se kaže le po stvarnem in temeljitom delu, ne pa po hvalah po časopisih, ki so večkrat celo naračene. Moramo pa na tem mestu ugotoviti, z ozirom na trditve, kako sijajno zmago je svojčas izvojeval pri volitvah za upravo Zveze obrtnih zadrug g. Pičman, sledeče:

Ker je takrat g. Pičman uvidel, da ne bo prodrl, je odstopil in postavil na čelo liste g. Franchettija Engelberta, ki je bil s tem tudi izvoljen za predsednika Zveze. S to potezo je g. Pičman dejansko priznal, da nima med našim obrtništvom prave zaslombe in zlasti celo, da ni tak prvak. Vseled tega se je pač, kakor se vidi, iz taktičnih razlogov umaknil in skril za sivolasnega boreca za obrtniške interese, g. Franchettija Engelberta. Da je pa hotel g. Pičman na ta način le sebe spraviti naprej, dokazuje dejstvo, da je bil g. Pičman tisti, ki je potem vplival in zahteval od g. Franchettija, da mora odstopiti kot predsednik Zveze, češ, da se on (Pičman) ni zastonj trudil. To pač dovolj karakterizira g. Pičmana, vsak si pa naj ustvari svojo sodbo.

Glede zborovanj Pičmanovih pristašev, na katere se očitno »Obrtnički Vjesnik« v omenjenem članku poziva, ko hoče iz tega ustvariti vtis, kakor da

V Mariboru se je ustanovila »Drava«, gospodarska zavarovalna zadruga (r. z. o. z.), ki se bavi z ljudskim zavarovanjem, z zavarovanjem dote, gospodarske osamosvojitve in koles proti tatvinam. Zadruga ima od ministrstva trgovine in industrije odobrene pravilnike. Centrala zadrug se nahaja v Mariboru na Kralja Petra trgu št. 6.

— Nova vojska je izbruhnila med Kitajsko in Japonsko, pa je kristjanski general Feng že videl v Mandžurijo.

— Nemčila namerava poostrižiti kazensko pravo v skladu z nacionalnim socializmom, ker ni v redu, pravi državni podsekretar v pravosodnem ministrstvu dr. Freisner, da je življenjski standard obsodjenih zločincev v zapornih večin in boljši, nego nezaposlenih delavcev.

je večina slovenskih obrtnikov na strani g. Pičmana, je treba ugotoviti, da so vsa ta zborovanja bila sklicana pod donečimi gesli »borbe proti šušmarstvu, zaščite domačega dela itd. z edinim namenom, da privabijo čimveč ljudi, ki so pričakovali, da bodo na teh zborovanjih slišali kaj stvarnega in izčrpnega, v resnici pa se je potem na zborovanjih govorilo tri četrtine o ločenih in skupnih zbornicah, a o vseh drugih velevažnih vprašanjih, kot je ravno vprašanje zatiranja šušmarstva in zaščite domačega dela, pa ni bil niti enkrat izdelan natančen načrt in program, ampak je bilo samo površno razpravljano.

Trd bodi, neizprosen mož

Lep jubilej vztrajnega in delavnega obrtniškega organizatorja g. Antona Seliška iz Celja.

Na izredni, slavnostni seji uprave Združenja krojačev in krojačic v Celju dne 9. julija je bil imenovan za dosmrtnega častnega predsednika Združenja dosedanjí petnajstletni predsednik gospod Anton Selišek, krojaški mojster v Celju, pa je tako dobil vsaj skromno priznanje za naporno in idealno delo, namenjeno vedno le našemu malemu obrtniku.

Ob tej priložnosti je podnačelnik Združenja nagovoril slavljence s sledečimi besedami:

Čast mi je, kot podpredsedniku združenja krojačev in krojačic v Celju, sporočiti Vam, da Vas je uprava Združenja v širši seji dne 19. aprila 1933. za zasluge Vašega 15 letnega načelovanja naši organizaciji imenovala za našega dosmrtnega častnega predsednika.

Takoj po svetovni vojni in razsulu bivše Avstrije je nastala potreba postaviti tudi obrtne zadruge na novo podlago, posebno v političnem in narodnem oziru, ter vpeti v zadrugno poslovanje slovenski jezik.

Pri običnem zboru dne 9. februarja 1919. ste bili izbrani kot znan narodnjak in preizkušen, neumoren delavec na organizacijskem polju obrtništva za načelnika zadruge potem, ko ste delovali že preko 10 let kot odbornik in namestnik v zadrugnem odboru.

Iz zapisnikov sej in običnih zborov združenja vidimo, da ste stopili v zadrugno upravo že leta 1908. in ste se agilno udeleževali sej in sestankov ter ste stavljali stvarne predloge in dajali največji odzvon.

Vaše delovanje v odboru in na položaju načelnika je bilo povsem uspešno, koristno in nepristransko, zastopali ste vedno interese našega krojaškega stanu in se borili za napredek kjerkoli je bilo mogoče.

Is organizacij

Skupno združenje obrtnikov v Gornji Radgoni je imelo dne 22. junija 1933 v gostilniških prostorih g. Ritonije svoje redno letno skupščino. Navzočih je bilo 24 članov. Predsednik g. Martin Ritonija je po pozdravu navzočih članov in tajnika Okrožnega odbora poročal na kratko o poslovanju združenja v preteklem letu in da je Zbornica za TOI potrdila nova pravila, katere je podrobneje obrazložil tajnik združenja g. Mir. Pravila so se brez spremembe vzele na znanje. Združenje je imelo v letu 1932. dohodkov 3.159,50 Din, izdatkov pa 1760.— Din in je torej prebilo 1399,50 Din. V imenu računskih pregledovalcev je poročal g. Franc Ilesič, ki je predlagal, da se računski zaključek potrdi in da razrešnico upravi in nadzorstvenemu odboru, kar je bilo soglasno sprejeto. Prav tako je bil soglasno odobren proračun za leto 1933., ki izkazuje dohodkov 4150.— Din in prav toliko izdatkov. Nato so se vršile volitve z vzklikom. Izvoljen je bil za predsednika g. Martin Ritonija, ki pa izvolitve nikakor ni hotel prevzeti, z ozirom na preveliko zaposlenost. Nato je bil izvoljen za predsednika g. Franc Bračič, posestnik mlina v Gornji Radgoni, za podpredsednika pa g. Ritonija Martin, mesarnik mojster in gostilničar v Gornji Radgoni. Za člane uprave pa sledeči gospodje: Šaruga Jožef, posestnik mlina v Črešnjecih, Domanik Matija, mesar in gostilničar, Sv. Jurij ob Ščavnici, Mlinarič Ludvik, slikar, Orehovci, Györköš Peter, mlinar, Lutverci, Toth Jožef, mlinar, Očeslavci, Horvat Ivan, mlinar, Hrašnje - Mota. Namestniki: Ilesič Franc,

Iz tega je jasno razvidno, da je pešči pristašev ločenih zbornic, ki je zbrana v Ljubljani, jako malo mar za vsako ceno hoteli na račun podeželskega obrtnika dobiti svoje zbornice, da bi si po mili volji v njej stolčke delili. Zato so oni delali razdor med našim obrtništvom in ga slepili s frazami in demagogijami. Slovenskemu obrtništvu je pa v čast, da je v ogromni večini spoznalo te limanice in se izreklo za stvarno in resno delo, kar je dokazal rezultat glasovanja in kar je sedaj zakonito potrjeno. Kdor hoče torej stvarno delati, ima dovolj prilike za to, za osebnost častihlepja in častizelnosti, ki išče samostesta in položaje, pa ni prostora. Toliko v odgovor »Obrtničkemu Vjesniku«.

Z Vašim nepristranskim in pravičnim postopanjem kot odbornik in načelnik ste poravnali marsikateri spor in nasprotstvo med člani, pomirjevali ste, kjer je bilo potrebno, dajali poučne nasvete, pa je marsikateri član dobil od Vas potrebna pojasnila in nauke.

Težak je bil Vaš posel in odgovorno Vaše odborniško delo, še v večji meri načelniško, težko je biti načelnik združenju, ki šteje preko 200 članov, ter ustreči vsem in nobenega razžaliti in prikrašati. Vi ste pa vedno bili na mestu in ste našli pravo pot ter ste prebrodili vse težave.

Letošnje leto pa, ko je bilo treba izvršiti nove volitve, ste se na našo želost odrekli zopetni izvolitvi in ste podarili, da funkcije zadrugnega predsednika ne morete več prevzeti, proseč, da si združenje izbere drugega predsednika.

Težko nam je bilo ločiti se od Vas, ker smo in bomo Vašo odsotnost v upravi združenja zelo pogrešali. Upamo pa, da nam tudi v bodoče ne boste odrekli Vašega sodelovanja. Vaših nasvetov in navodil, ki jih potrebujemo v upravi.

Za Vaše več kot 10 letno delovanje v odboru in za Vaše 15 letno neumorno, stvarno in pravično izvrševanje poslova smo Vas za Vaše zasluge, kakor rečeno, imenovali za častnega predsednika, torej Vas v našo radost obdružimo v naši sredini in se Vam za vse usluge, ki smo jih bili skozi dolga leta dolžni, najiskrenejše zahvaljujemo.

Da se Vam za Vaš trud vsaj deloma oddolžimo, mi je čast izročiti Vam častno diplomu kot vidni znak priznanja in zaupanja in Vam želimo v imenu vsega članstva še mnogo, mnogo let krepkega zdravja in sreče!

Tudi mi čestitamo g. Selišku, želeč mu še mnogo let uspešnega dela za naše obrtništvo.

mesar, Gornja Radgona, Fašatek Matija, mlinar, Lastomeri, Kozar Jakob, slikar, Okoslavci, Mauko Alojz, slikar, Police. Nadzorstveni odbor, kot člani: Čuš Jakob, mlinar, Terbegovci, Žigert Ant., mlinar, Ščavnica, Berden Franc, lončar, Hrašnje - Mota. Namestniki: Maček Stefan, mlatilnica, Mele, Lončar Franc, mesar, Biserjane. — Tajnik g. Mir je prečital dopis poslovalnice za TOI za pospeševanje obrti v Mariboru zaradi prireditve tridnevnega tečaja za pomočnike in mojstre v Murski Soboti in okrožnico Okrožnega odbora v zadevi vajencev. Tajnik Okrožnega odbora se je zahvalil dosedanjemu predsedniku g. Martinu Ritoniji za njegovo zaslugi in vestno, večletno vodstvo združenja in posil novega predsednika, da posveti skupno s člani uprave pozornost vsem perečim težavam obrtništva in razvije plodonosno delo v korist članov združenja. Dalje je poročal o priredbi velikega obrtniškega zborovanja v Mariboru, ki se bo vršil sredi avgusta z edino točko dnevnega reda: **Boj šušmarstvu!** Dotaknil se je v kratkem več vprašanj, ki zanimajo obrtništvo zlasti glede mojstrskega zavarovanja, davčnih zadev, vajeniškega vprašanja in pozval vse navzoče k složnemu delu v dobrobit obrtniškega stanu. Nato je zaključil predsednik g. Franc Bračič ob 13. uri lepo uspešno zborovanje.

Kreditna zadruga obrtnikov v Grubišnem polju. Udruženje obrtnikov za Grubišno polje je te dni imelo svoj članski sestanek zaradi osnovanja Obrtne hranilnice in Kreditne zadrug. Ker se je med člani pokazalo veliko zanimanje za to hranilnico in zadrugo, je bil takoj izvoljen pripravljalni odbor.

Obrtniško socialno zavarovanje

u— Pod tem naslovom je izšel v »Zanatljia«, službenem glasilu Zveze obrtniških združenj v Beogradu, obširen članek, iz katerega danes bitno v izveščku priobčamo, dočim se bomo na podrobnosti in na analizo predlogov še povrnili v eni prihodnjih številčk našega lista.

Obrtni zakon je v paragrafu 384. pooblastil g. ministra za trgovino in industrijo, da sporazumno z g. ministrom za socialno politiko in narodno zdravje in po zaslišanju obrtnih merodajnih činiteljev predpiše v roku dveh let uredbo o organizaciji, načinu in pogojih zavarovanja članov obrtniških združenj za slučaje bolezni, onemoglosti, starosti, nesreče in smrti.

Obrtni zakon je stopil v veljavo 9. marca 1932., za uredbo pa je bilo predvideno, da mora biti predpisana dve leti po stopanju zakona v veljavo. Zategadelj je sedaj vprašanje iste že zelo aktualno, ker bo določeni rok minil že 9. marca 1934.

Zakaj ustvarjamo socialno zavarovanje obrtnikov?

Poleg tega, da je sedanja, še nikdar tako močno občutena kriza poleg delavca najbolj prizadela predvsem tudi našega obrtnika, je isti že po značaju svojega dela več ali manj izpostavljen nesrečam in onemoglosti ali smrti. Da bi mogel tak obrtnik še nadalje živeti dostojno in neodvisno od milosti države in občine, ga je potrebno zavarovati tako, da bo tudi po nesreči, onemoglosti ali smrti mogel preživljati svojo družino kakor v normalnih razmerah. Enako morajo obrtniki biti zavarovani za slučaj smrti, da ne bi njihove družine ostale nepreskrbljene na beraški palici. Tako obvezno zavarovanje določa tudi obrtni zakon.

O socialnem zavarovanju sploh

Zakon želi navaditi našega obrtnika varčnosti, da bi varčeval, dokler je zdrav in za delo zmožen. Ko pa bi onemogel in obubožal, bi ga rešili plodovi tega varčevanja. Socialno zavarovanje našega obrtnika ni nikakoli davščina, niti breme, nego le obvezno varčevanje za slučajne slabe čase. Človek, ki je vse svoje življenje delal, ne sme brez lastne krivde postati berač v slučaju bolezni, iznemoglosti, starosti, nesrečnega slučaja ali drugih nepredvidenih nezdov. Cilj je dati našemu obrtniku v slučaju bolezni dostojno zdravniško pomoč, splošno in specialno, potrebna zdravila, zdravljenje v kopališčih in zdraviliščih, zobno zdravljenje, bolniško nego in podpore obrtniškim ženam v slučaju poroda. V slučajih onemoglosti, starosti in invalidnosti naj bi jim to zavarovanje donalo rento, po smrti naslednikom pogrebno podporo, vidovam sredstva za življenje in nepreskrbljenim otrokom pomoč, dokler se ne bi osamosvojili.

Načrt je treba torej vsestransko preudariti in naloge protehtati, da bo tako zavarovanje v polni meri moglo izpolnjevati svoje dolžnosti in cilje.

Organizacija socialnega zavarovanja obrtnikov

»Zanatljia« predlaga: Da bi se zavarovanje moglo ostvariti po svoji osnovni ideji, da se z vzajemno podporo vseh članov vse preskrbi enako, tako da bi bila efektivno povzročena škoda pokrita s čim manjšimi donosi vsakega posameznega člana, je potrebno zavarovanje takoj v začetku vpeljati v celi državi, vse zbornice pa naj bi isto-

časno pričele z delom oziroma organizacijo kot krajevni organi osrednjega urada obrtniškega socialnega zavarovanja v Beogradu. Na to točko se bomo v svojih prihodnjih izvajanjih še povrnili, kakor tudi na osnovnost in umestnost te zahteve.

Nositelj socialnega zavarovanja obrtnikov

»Zanatljia« predlaga: Za nositelja socialnega zavarovanja obrtnikov bi bilo najboljšje določiti Glavni zemaljski savez zanatskih združenj kraljevine Jugoslavije v Beogradu. Na ta način bi odpadla vsaka dalja kombinacija z Osrednjim uradom za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Zveza bi vršila funkcijo osrednjega urada, dočim bi zbornice vršile funkcijo okrožnih uradov socialnega zavarovanja na zborničnem področju. Ostale podrobnosti bi bile določene z uredbo in statutom.

Zbornice, ki bi vršile dolžnost okrožnih uradov

so: Obrtna zbornica v Beogradu, Zbornica za TOI v Novem Sadu, Zbornica za TOI v Ljubljani, Obrtna zbornica v Splitu, Zbornica za TOI v Dubrovniku, Zbornica za TOI v Podgorici, Obrtna zbornica v Zagrebu, Obrtna zbornica v Sarajevu, Obrtna zbornica v Banji Luki in Obrtna zbornica v Skoplju. Blagajne pri vseh teh zbornicah bi imele popolno avtonomijo v finančnem in administrativnem pogledu.

V krajih, kjer niso sedeži zbornic, v katerih pa bi se pojavila potreba in želja za osnovanje fonda socialnega zavarovanja, bi se ustanovile odnosne podružnice, seveda pod nadzorstvom zbornic.

Tem ustanovam bi načelovali: ravnateljstvo in upravni in nadzorni odbor.

Zavarovanje v slučaju bolezni

To je najvažnejša panoga socialnega zavarovanja. Glavni cilj tega zavarovanja je, da bolniku pomaga v bolezni in ga osposobi za njegovo dotedanjejo obrt, pa tako vrne družbi polnovrednega človeka in pridobitnega, samostojnega člana.

Ta panoga bi obsegala zdravniško, bolniško, sanatorijsko in zdraviliško oskrbo. Zdravnik naj bi ne bil dovoljen po svobodni izbiri obrtnikov, ker na tak način ne deluje niti ena bolniška blagajna, nego naj bi bili točno določeni oni, na katere bi se oboleti lahko obrčali.

Ambulantni sistem zdravniške službe

Najvažnejša zdravstvena ustanova pri bolniških blagajnah je nedvomno ambulanta, ki naj bi bila sicer čim bolj poenostavljena, vendar pa bi morala zadoščati zahtevam sodobne medicine in sredstvom, potrebnim zdravniku za ugotovitev bolezni in zdravljenje bolnikov. V ambulanti bi uradoval en zdravnik splošne prakse, ki bi bil istočasno šef zdravnikov bolniške blagajne odnosno urada.

Specijalno zdravniško službo pa bi vršili z ozirom na obsežnost mest zdravniki - uradniki, plačani honorarni zdravniki ali pa zdravniki, ki bi bili najgrajeni le za vsak slučaj posebej. Pri ureditvi zdravniške službe bi bila potrebna večkratna kontrola.

Zavarovanje v slučaju onemoglosti

Ta panoga bi obsegala starost in invalidnost. Pravico na starostno zavarovanje bi imeli moški zavarovanci po 65., ženski pa po 60. letu. To je zadnja meja, dočim naj bi srednja bila 60, oziroma 55 let, ako je dotična oseba dotlej že plačevala vsaj 10 let svoje mesečne doprinose.

Pravico na invalidsko rento bi si pridobil član, ako bi se trajno ali začasno onemogel za delo. Najprej bi bilo seveda poizkušano zdravljenje in ozdravljenje, ako pa bi ponesrečenec še po teh zdravniških poizkusih ostal popolnoma nezmožen, tako da bi mu bila potrebna stalna tuja pomoč, negovanje in skrb,

bi mu pripadala 50-odstotna površana renta. V drugih slučajih pa bi se invalidska renta določala z ozirom na stopnjo delavne nezmožnosti zavarovanca.

Pogrebina

Pogrebina bi bila izplačana onemu, ki bi predložil originalni račun o stroških pogreba zavarovanca, in sicer v onem znesku, ki bi ga blagajna v tem slučaju določila za dotični razred, seveda upoštevajoč pridobljene pravice na isto.

Posebno poglavje dalje razpravlja o računski podlagi zavarovanja na temelju statističnih podatkov.

Ves denar socialnega zavarovanja, oziroma premijske rezerve, bi se smel porabiti le za hipotekarna posojila ali pa za državne rente in druge dobre vrednostne papirje. Za nikake druge svrhe se ta denar ne bi smel porabiti, ker je zato bila ustanovljena Obrtna banka.

Delo za ostvaritev socialnega zavarovanja naših obrtnikov je, kakor vidimo, ogromno, pa mu je potrebno posvetiti vsestransko pozornost. V prihodnji številčki našega lista se bomo na posameznosti še povrnili.

Važne odredbe

Evidenca pomožnega osobja

Obrtni zakon navaja v drugem odstavku § 258. radi pismenih učnih pogodb vajencev sledeče: »pogodba se sklepa pri pristilni združbi, ki ji pripada službodavec, če pa take združbe ni, pri občini, ki je pristojna po sedežu obrtne poslovalnice ali delavnice. Občina je pristojna tudi, če gre za banovinsko združbo ali če ima združba sedež zunaj področja občega upravnega oblastva prve stopnje, v katerem je poslovalnica ali delavnica. Kljub tem odredbam sme ban na prošnjo poveriti opravljanje teh poslov tudi poedinim banovinskim združbam na področju občega upravnega oblastva prve stopnje (sreza in mesta), v katerem ima združba svoj sedež«.

Pogodbe se sklepajo torej pri združenju: 1) če isto obsega področje samo enega upravnega oblastva prve stopnje (srezi in mesta z lastnim statutom); 2) če združbe obsega več upravnih srezov, sklepa isto pogodbo samo za območje onega sreza (mesta), v katerega področju ima združenje svoj sedež; 3) banovinsko združenje vpiše pogodbe za območje sreza (mesta), v katerem ima svoj sedež, to pa le na prošnjo z dovoljenjem bana. V vseh drugih slučajih pa se sklepajo učne pogodbe pri pristojnih občinah.

Na ta način je pri združenjih točna evidenca pomožnega osobja zelo otežkočena, ker občine niso prisiljene o sklenjenih učnih pogodbah obveščati posamezna združenja. Pričeli bomo sicer z akcijo po spremembi tega določila v obrtnem zakonu, vendar moramo računati zaenkrat s tem stanjem.

Zato pa morajo združenja toliko strožje zahtevati od svojih članov, da jim tekom 8 dni javljajo sprejem in odpust pomožnega osobja posebno pa banovinska in ona združenja, ki se raztezajo čez več srezov in pri katerih vodi evidenco občina v celoti ali deloma. Kadar se sklepa učna pogodba pri občini, naj službodavec pošlje prepis pogodbe pristojnemu združenju, ravno tako morajo vsi člani obveščati svoje združenje o vseh spremembah pomožnikov. Vsaka evidenca pomožnega osobja je v nasprotnem slučaju popolnoma iluzorna, vsled tega morajo uprave združenj svojim članom tolmačiti njih dolžnosti, izvirajoče iz člena 7. pravil združenj obrtnikov, glasom katerega morajo v 8 dneh prijaviti združenju sprejem ali odpust pomožnega osobja. Če se člani ne bodo držali tega predpisa, naj jih uprava disciplinsko kaznuje po čl. 8. pravil združenj.

Popravek k pravilom Okrožnega odbora obrtniških združenj v Ljubljani. V zadnji vrsti člena 13. se mora pravilno glasiti »člena 40« mesto »člena 39«. Člen 16, 5. točka, 2. vrsta, se mora pravilno glasiti »zadolževanju okrožnega odbora« mesto »zadolževanju združenja«.

Obrtniška samopomoč

v Ljubljani

Tovariši obrtniki! »Obrtniška Samopomoč« je na svoji seji dne 4. julija t. l. sklenila, da z ozirom na težki gospodarski položaj obrtnikov zniža pristopnino za nove člane.

Ista znaša za obrtnika, ki hoče postati član pogrebniške ustanove:

do 40. leta starosti	Din 30.—
do 55. leta starosti	» 50.—
do 60. leta starosti	» 75.—
Za svoje obrtnika znaša pristopnina:	
do 50. leta	Din 50.—
do 55. leta	» 75.—
do 60. leta	» 100.—

ki se lahko vplača v treh obrokih.

Z ozirom na to ugodnost, ki jo nudi »Obrtniška Samopomoč«, prosimo tovariše obrtnike, da takoj prijavijo sebe in svoje v to prekorsno stanovsko blagajno, da na ta način preskrbijo svojem po smrti člana pogrebniško podporo. Znano je, da ostane družina umrlega člana velikokrat brez vsakih sredstev. Ubogim sirotam se mora srce v žalosti trgati, ko mimajo nikalnih denarnih sredstev, ne kredita, da bi izkazali pokojniku zadnjo čast, ki jo je zaslužil s svojim trudom in trdim delom.

»Obrtniška Samopomoč« nudi v najkritičnejšem slučaju, to je smrti, svojem podporo, ki je neobhodno potrebna.

Tovariši, odločno se zavzemamo za našo »Samopomoč«. Delajmo v blagor skupnosti in obrtnikov, ki se nahajajo v slabem gmočnem položaju. Pokažimo, da zna obrtnik ceniti tudi društvo, ki daje ob smrti katerega člana svojem podporo.

Zato vas prosimo, tovariši obrtniki, izkažite svojo stanovsko zavednost, pristopajte k tej prekorsni ustanovi, podpirajte jo, da bo mogla sčasoma izkazati moč, ki ji pripada po številu celokupnega obrtništva v Sloveniji.

Mesečni prispevek po Din 10.— je za člana obrtnika tako malenkosten, da ga lahko zmore še tako reven obrtnik.

Vsak posameznik naj bo graditelj bodoče močne »Obrtniške Samopomoči«. Če nas bo mnogo in če bomo složni, nas bo tudi celokupna javnost upoštevala in priznala.

Pišite takoj po navodila, ki jih dobite brezplačno, kakor tudi prijavnice. in priložite za odgovor znamko za Din 3.—.

»Obrtniška Samopomoč« reg. pom. blaga na v Ljubljani, Beethovnova ul. 10. palača Zbornice za TOI.

»Kaj pa vendar Vi želite?«

»Za naš »Obrtni vestnik« sem prišel po naročnino, ker mu je ista edino sredstvo obstoja. Letno znaša samo 40 dinarjev pa upam, da nam jo boste prav kmalu nakazali, za kar Vam bomo zelo hvaležni.«

Ljubljana, Amsterdam 2316.51 — 2327.28, Berlin 1367.36 — 1378.16, Bruselj 801.35 — 805.29, Curih 1108.35 — 1113.85, London 190.95 — 192.56, Newyork ček 3913.83 — 3942.09, Pariz 224.71 — 225.83, Praga 169.90 — 170.76, Trst 302.68 — 305.08 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85.

Glavni in odgovorni urednik Lojze Hočevar. Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. Tiska Narodna tiskarna. Predstavnik Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.

„DRAVA“

zavarovalnica Maribor — zavaruje osebe do 80 let starosti, doto, gospodarsko osamosvojitve, kolesa. — Zahtevajte prospekte! — Sprejemamo zastopnike.

KREDITNO DRUŠTVO

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam